

S M S A D E S S A

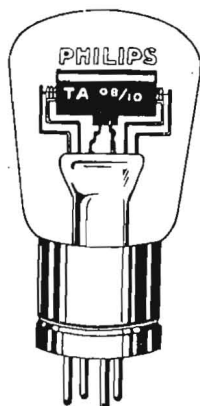
N:r 4 - Årg. 1

QTC

Mars 1928

ORGAN FÖR FÖRENINGEN SVERIGES SÄNDAREMATÖRER

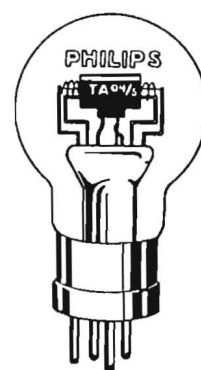

PHILIPS

SÄNDARRÖR

FÖR

AMATÖRER

Icke enbart på mottagarrörens område har Philips varit en av pionjärerna, även vad sändarrören beträffar, går Philips i täten, varom de utsändningar på korta vågor, som sedan något år tillbaka företagits från vårt laboratorium, tydligast bära vittne om.

Vi vilja emellertid denna gång särskilt rikta oss till sändareamatörerna i Sverige.

Av sändarrör med wolfram-glödtråd äro typerna TA 04/5 och TA 08/10 särskilt lämpliga för amatörändamål. Anodspänningen är i förhållande till effekten hos dessa rör låg och den nyttiga effekten tack vare stor brant-
het mycket hög. Rören utmärka sig genom kraftig konstruktion. Den maximalt tillåtna anodförlusten är dess-
utom mycket hög, varigenom rören tillförsäkras driftsäker funktion.

D A T A

	TA 04/5	TA 08/10
	NYTTIG EFFEKT 5 WATT.	NYTTIG EFFEKT 10 WATT.
Glödspänning	5,0 V	5,7 V
Glödström	1,6 A	1,9 A
Mättningsström	75 mA	100 mA
Maximal anodspänning	400 V	800 V
Anodförlust	10 W	20 W
Förstärkningsfaktor	10	50
Branthet	0,9 mA/V	1,4 mA/V
Inre motstånd	11000 ohm	36000 ohm
Sockel	A 34	A 34

Till sändarrören TA 04/5 och TA 08/10 höra likriktarrören DA 04/5 och DA 08/10. För ett TA 04/5 resp. TA 08/10 erfordras som likriktarrör minst två DA 04/5 resp. DA 08/10.

PHILIPS AMATÖRSÄNDARRÖR TB 04/10 — NYTTIG EFFEKT 10 WATT.

Data	
Glödspänning	6—7,5 V
Glödström	c:a 1,25 A
Mättningsström	c:a 500 mA
Anodspänning	400 V
Anodförlust	10 W
Förstärkningsfaktor	c:a 7,5
Branthet	c:a 2,0 mA/V
Inre motstånd	c:a 3750 ohm
Sockel	A 34

Utförlig bruksanvisning för TB 04/10 erhålles kostnadsfritt på begäran.

Detta amatörsändarrör kan användas:

- 1) som oscillator i sändare, för såväl de kortaste som de längsta i praktiken förekommande vågor. Vid en anodspänning av 400 volt kan detta rör avgiva en energi av minst 10 watt, medan man vid 220 volts anodspänning kan uttaga en högfrekvensenergi av 5 watt;
- 2) som modulator i telefonisändare;
- 3) som energiförstärkare i sändare, då gallermatning sker medelst s. k. styrrör;
- 4) som slutrör i lågfrekvensförstärkare med högtalare, då stor ljudstyrka och mycket ren återgivning önskas;
- 5) som likriktare (diod). Härvid förbindas galler och anod med varandra.

FÖRENINGEN

S. S. A.

SVERIGES SÄNDAREAMATÖRER

(SWEDISH TRANSMITTING AMATEURS).

STOCKHOLM 8

Styrelse:

Ordf.: Fil. Dr. B. Rolf (SM001).

V. Ordf.: Teknolog G. Kruse (SMTN).

Sekr.: Assistent O. Dunér (SMST).

Tekn. sekr.: Ing. A. Djurberg (SMVH).

Skattm.: Dir. E. Barksten (SMVL).

Organ: QTC

Redaktion: SMST, SMVH.

Tel.: (sekr.) Sö. 128 76, efter kl. 18.

SSA Qsl-byrå Stockholm 8.

All värdepast sändes till SSA
Saltsjö-Nacka.

ALLMÄNT ANROP TILL FÖRENINGENS
MEDLEMMAR: SMSA, TILL ALLA SVENSKA
AMATÖRSTATIONER: SMXA

Exakta QRH för kalibrering.

Följande QRH-tabell lämnas av SMTN. Mätningen är gjord i mitten av februari och grundar sig på SASA:s 454,5 m. Noggrannheten torde vara c:a 1/2 %.

Signal	QRH	Ton	Land
LP2	13.90	T8	Argentina.
WBU	14.05	T8	USA.
FW	14.35	T6—8	Frankrike.
AGA	15.00	Modul.	Tyskland.
LP3	15.35	Modul.	Argentina.
SPU	15.65	T9	Brasilien.
PQW	15.70	"	Portugal.
GLW	15.75	"	England.
ANH	17.20	Modul. el. tfn	Java.
WIK	21.5	T9	USA.
AGJ	22.7	"	Tyskland.
SSW	24.0	Tfn.	England.
GBH	25.9	T9	"
AGB	26.5	Modul.	Tyskland.
KZET	30.1	T9	Filippinerna.
PCJJ	30.2	Tfn.	Holland.
GBK	32.4	T9	England.
GBJ	34.0	"	"
GBI	34.2	"	"
AFK	37.9	Tfn.	Tyskland.
AGJ	41.4	T9	"
WIZ	43.3	"	USA.
AGJ	45.4	"	Tyskland.

Om mottagning på tåg.

av teknolog Mats Holmgren (SMTO)

I början av januari företogs några försök med radiomottagning på tåget. Resorna gjordes på linjen Karlskrona — Kristianstad under så gott som hela dagen mellan kl. 11 och kl. 23. Genom att byta tåg vid lämpliga mötesplatser var det möjligt att nästan hela dagen lyssna under tågets gång, varjämte även en del intressanta iakttagelser gjordes beträffande förhållandena i olika vagnar.

Mottagningen skedde dels på rundradioväglängder med en 8-rörs superheterodyn och ramantenn och dels på korta vågor. Det senare torde här vara av störst intresse och därför ägna vi oss i det följande huvudsakligen åt detta.

Mottagaren var min vanliga 2-rörs Reinartzkärna vars inbyggda batterier i hög grad visade sig fördelaktiga vid tågombytarna. Antennen var hela tiden 5 m. lång och upphängd i korridorrens tak. Som jord visade sig värmeledningen, elektriska belysningen m. m. alldeles odugliga på grund av störningar. Likaså försök med motvikt gav dåligt resultat. Det bästa sättet var helt enkelt att stoppa jordledningen i munnen, varvid även handkapaciteten avsevärt minskades. Först visade sig skakningarna hos mottagaren vara ganska besvärande trots att denna var placerad på en mycket mjuk mångdubbel filt, men detta torde ha berott på att rören ej gjorde ordentlig kontakt. Sn del QSSS kunde dock ej undvikas.

För säkerhets skull hade överenskomme träffats med SMTN om sändningar på olika tider och väglängder vilka sändningar alla uppfattades utom de på 87 m. Det skulle här föra alldeles för långt att i detalj genomgå varje särskild lyssningsperiod och vi få alltså nöja oss med att summariskt behandla förhållandena på de olika väglängdsbanden.

Kanske vore det på sin plats att först säga några ord om störningarna i största allmänhet. QSSS ökade sålunda med minskad väglängd och detta torde utslutande få tillskrivas mottagaren. QRM orsakades kraftigt av vagnens underrede, bromsar och dylika rörliga järnmassor. Till och med tillslagningen av en järngrind förorsakade en skräll. Järnvägsströmgrafen störde oväntat litet. Järnvägen i fråga telegraferar med s. k. slutet kedja och alltså bildas en gnista vid nyckeln på den telegraferande stationen. Störningarna voro sålunda här betydligt mer besvärande. Någon nämnvärd ändring av ljudstyrkan beroende på terrängens beskaffenhet kunde icke förmärkas. Vidare märktes tydlig skillnad i de »lokala störningarnas» natur i olika vagnar.

Beträffande väglängderna omkring 80 m. så hördes där praktiskt taget ingenting troligen beroende av att antennsystemet var för litet. QRN relativt svaga. På 40-metersbandet voro störningarna värst. Stationerna voro i allmänhet en å två enheter svagare än vanligt hemma. Svagare stationer voro svåra att upptäcka under gång beroende på QRM och buller, men om man lyckats få tag i dem vid något tåguppehåll kunde de läsas relativt bra sedan under gång också. På eftermiddagen kunde man höra så gott som hela Europa med ganska goda ljudstyrkor. Till och med WIZ uppfattades senare på kvällen.

På 30-metersbandet var QRM en smula

bättre och stationerna i styrka motsvarande försvagade liksom vid de högre vågorna. Mera avlägsna stationer såsom ai, oa, oz, sb och nu som vid samma tid hemma bruka vara R 4—6 kunde inte ens uppfattas vid stationerna.

På vågor omkring 20 m. voro störningarna betydligt svagare och förhållandena för övrigt mera likartade de vanliga. Dock kunde även här inga »Dx-amatörer» uppfattas men de kommersiella stationerna hördes utmärkt. Slutligen kan anmärkas, att ingen som helst ändring av ljudstyrkan kunde märkas på någon våg vid igångsättning av tåget. I det föregående har icke sagts något om dagsljuset, men inverkan av detta var helt naturligt ej annorlunda än vid stationär mottagning.

Av intresse kanske även skulle vara några ord om rundradiomottagningen. Som helhet betraktad var mottagningen på kvällen mycket god, fastän man fick sitta och vrida ramen allt eftersom banan krökte. Här märktes tydligt variationen i ljudstyrka på grund av skärmande höjder och ojämnheter i marken. Den vanliga »fadingen» uteblev naturligtvis inte heller. Interessant var även att följa skillnaden i Motalastationens styrka på olika platser.

I detta sammanhang kan även nämnas något om ett lyssningsförsök på sträckan Stockholm—Katrineholm. Under tågets gång var det omöjligt att höra något för störningarna från den elektriska järnvägsdriften, men när tåget stod stilla vid Södertelje voro störningarna icke nämnvärt besvärande. Detta försök gjordes endast på långa vågor.

Av det föregående framgår att mottagning på tåg går relativt bra och nägon gång i framtiden hoppas jag även kunna försöka med kortvägssändning från tåget. Till sist lämnas här uppgift på de amatörstationer som hörts särskilt starkt (över R 6) under den först omtalade resan.

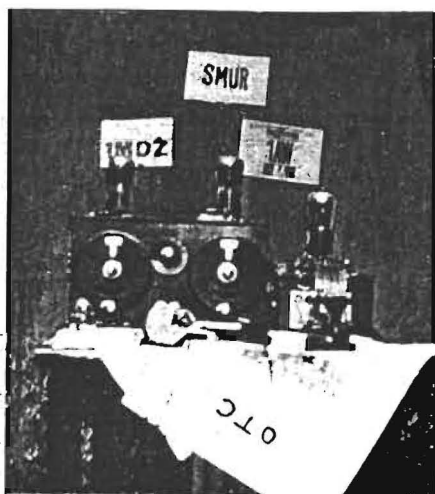
em: SMHA, SMTN, SMUA, SMYS, SMZF;
el: LAIM, LAIE, LAIX; ed: 7ZG; en:
0BY, 0DJ; eb: 4CD; ek: 4KY, 4KYD; et:
TPAR; ea: EACR; eg: 6RB; ex: 1AG.

S. k. tjuvknep

vid mottagning. En R8 eller R9 går inte att ta, om en R6 eller R7 har samma eller i det närmaste samma frekvens, och om hörtelonen är placerad på vanligt sätt på örönen. Men skjut telefonerna fram på tinningarna, och resultatet blir att R8 eller R9-an fortfarande hörs, men R6- eller R7-an har helt dämpats bort.

Om en station sänder för fort, så att inte hela ordern hinna skrivas ner, eller om man av annan anledning inte hinna skriva ner ett par tre tecken, brukar man, trots att man föresätter sig motsatsen, lätt glömma vilka dessa tecken voro. Men uttalar man högt de tecken, man inte hann få ned på papperet under tiden nya tecken sändas — man bör träna sig att kunna tala om (och tänka på) vad som helst under det man själv tar emot — då minns man lätt dessa och kan sålunda vid första uppehåll mellan ett par ord exvis skriva ner dem.

Traffic Briefs från SMUR.

I likhet med SMTQ är SMUR en föga stationär station, och jag har ännu ej fått känna på huru det är att i lugn och ro, utan tanke på flyttningar operera min stn.

Jag började med kortvåg i januari 1925 och sände då på 100 meter med 8—10 watt och erhöill då goda resultat med de europeiska stationerna. Jag följde sedan med nedåt till 40 meters bandet och har nu stannat för den qrh'n med undantag av en och annan utflykt på 20 meter.

Apparaturutrustningen är av det enklaste slaget men den är god i arbete och mycket lämplig för en »ham» på resande fot. Sändaren typ Hartley är inrymd i en f. d. konfektask av papp c:a 1 kbdm. stor. Som sändarör användes dels ett Philips A 409 dels ett Mullard PFAO. Dessa rör ha befunnits passande för qrp-sändning. Högspeänningen toges från belysningen, 127 volt härligt klingande ac. Mottagaren är en Schnell O—V—I, ett minne av EF-8L som byggde denna åt mig under min vistelse i Pyrenéerna förra vintern. — Apropå Pyrenéerna så lyssnade jag där ivrigt efter EM men med ganska dåligt resultat. Den enda svenska station som regelbundet hördes där var SMUA. Någon enstaka gång hörde jag även SMZY och SMYG. Den bästa svenska rundradiostation där var Göteborg vilken på min 2-rörs Schnell var R 7—8. De amerikanska amatörerna däremot voro qsa. Hörde dem aldrig svagare än R 6. New York Times station på 35 meter var alltid R 9, och som det var de bästa nyheterna jag kunde få, brukade jag alltid kopiera deras press på morgnarna. — Ja, mottagaren är en Schnell, och vidare försedd med 5 spolsatser för vågl. områdena 10—120, 250—550, 1000—2000 meter. Den är lika fb på korta, som långa vågor.

Har i vinter uteslutande arbetat qrp med max. 5 watt. De flesta qso'n ha emellertid bara omkring 2—2,5 watt kommit till användning. (SMVS pse mind not american wtt's hi!) Med 2,5 w. har jag varit i förbindelse med SMTN ett par gånger och fått qrk R 7. Samma styrka rapp. av SMVS. Med inp. 14 ma 127 volt ett qso EB med rpt R 4. Från Finland får jag alltid R 6—9. Med samma effekt qso'at EK, ET, EB, EG, ED, ES med goda rapporter som resultat.

Ni OM's som kanske ej vilja börja

kortvågssändning p. g. a. att sändarör H. T. transformatorer etc. ställa sig för dyrbara, börja med qrp-sändning. Till en qrp-kärra fordras inga dyrbarheter. Mottagarerören gå ju bra och ha lång livslängd när de belastas normalt och H. T. har ni ju i närmaste väggkontakt. Jag försäkrar, att det är lika stor tjusning med ett 2 watts qso med någon europeisk station, som att ha förbindelse med någon annan kontinent med kanske 10 ggr högre effekt. Det är ju lätt att anordna skeds med de utländska »hamarna» och sedan pröva ut vilken minimeffekt som är nödvändig för att ha säkra förbindelser varje dag. När ni sedan utfört edra tests, låt oss få höra litet i QTC om hur det gått. Tests i likhet med G6CL & Co äro att rekommendera. Jag deltog i deras »skipdistance-tests» som pågingo under en veckas tid i januari månad. Deras input var 5 watts. De hördes alldeles utmärkt här i Norrland varje dag och deras ljudstyrkor voro fullt lika goda som övriga EG's och som många kanske hade tioudubbla effekter mot G6CL.

Har testat med F-8RVL, en station som har haft oerhört fina qrp-dx. Han sänder aldrig med högre effekt än 0,5 watt. Han har haft qso med Palestina, Egypten, Afrika med inp. 6 ma 45 volt. Vidare har han wkd U S A 1, 2 med 6 ma 90 v. Dessa resultat äro ju enastående goda. OM's! Sätt igång med qrp då och då som ombyte, och sedan en rad under Traffic Briefs om resultaten.

Detta var litet om vad jag roat mig med i vinter. 73

SMUR.

Amateur Radio Transmissions 1928.

1715 KC. (175 m.)	--	2000 KC. (150 m.)
3500 » (85)	--	4000 » (75)
7000 » (42.9)	--	7300 » (41.1)
14000 » (21.4)	--	14400 » (20.8)
28000 » (10.7)	--	30000 » (10.0)
56000 » (5.35)	--	60000 » (5.00)

All frequencies above 23000 KC. not reserved. All waves below 13,1 m. not reserved.

de SMRK.

Hi - Hi

A: Jag har skaffat mig en radiomottagare, jag kallar den järnvägs-mottagaren.

B: Varför det?

A: Jo, därför att den visslar för var gång den går förbi en station!

Efter denna bel-are måste vi apropå lågfrekvenstransformatorer, som voro på tapeten förra gången dra följande som är lite reklam för en av våra medlemmar, SMVX:

Vad riskeras om en lågfrekvenstransformator placeras litet oförsiktigt på fötterna? — Jo, det kan bli Kvaliton!

Och sedan äro vi mogna för det äkta hamskämtet:

SM008 undrar om man inte kan sända med ett spanskt rör, det svänger så lätt, och den frågan förlåta vi honom, eftersom han är ganska ny i SSA-gänget, men då han insinuerar, att vi hams lätt bli sjösjuka och därför undfly höga vågor, måste vi tala om, att vi begagna

kortvåg (= brevvåg), därför att allt annat är så lätt i vikt jämfört med våra korta vågor, vilka för övrigt inte vågas utan mätas och därmed

SSA söndagsbulletin.

Det är visst nödvändigt ytterligare poängtera existensen av SSA söndagsbulletin kl. 14 G. M. T. på 43—44 m. V.g. sänd qsl till SMTN, som svarar för den och i regel själv sänder ut den. Meddela önskemål beträffande innehåll och insänd material, trafik- eller tekniksaker, till densamma.

Sekr.

Strays.

Citizens Call Book kan numera rekvereras från F. T. Carter, Flat A. Gleneagle Mansions, Streatham, London. Priset är höjt till 1 dollar och 10 cent. Call-Booken utkommer 3 gånger om året. Tryckfel eller felaktiga uppgifter böra påpekas genom hänvändelse till utgivaren.

Tekniska högskolan i Danzig har installerat kortvågssändare. Anropet är ek 4 zzz, input 50 w. QRV för QSO lördagar, söndagar kl. 18—23 G. M. T. QRK?

SMYD i Karlstad meddelar, att han håller på att montera kortvågsradio på sin m/y Signhigh II med anropet SMYC. Han lovar komma med beskrivning över sina stationer senare och inbjuder intresserade SSA medlemmar till provtur när allt blir klart.

SMWM och SMWF äro f. n. vy QRW med plugg och träning för operators first class licence.

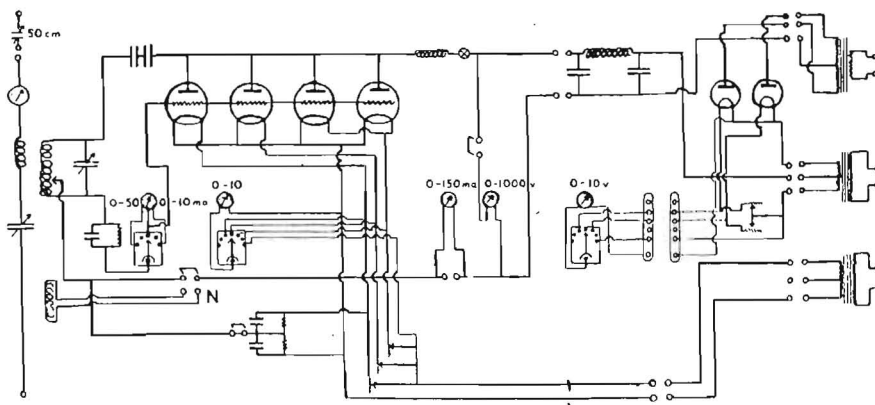
PCJJ, Philips kortvågsstation i Hilversum sänder varje tisdag, torsdag 15—19 och lördagar 14—17 G. M. T.

I SMYU:s shack finnas följande elektriska kraftresurser »i väggen» 220 och 440 v. dc., 220 och 380 v. ac., vad tycks. The code mans paradise (om inte en massa QRM följde med ledningarna från verken). Från privata transformatorer erhållas 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 1000, 1500, 2000 och 4000 v. ac!! I Stockholm och Göteborg var SMYU QRP men skall nu bli QRO. Vi få emellertid hoppas att han klarar verken (och värken — hi) i Horndal. För dem som inte vet det skola vi tala om, att SMYU är tandläkare.

Av de fyra förslag till föreningsmärke för SSA som inkommit har SMRT:s förslag, oväsentligt förändrat, antagits av styrelsen. Vi meddela en bild av märket i detta nummer av QTC (sid 18 spalt 1).

Om intresset är tillräckligt stort bland medlemmarna kan styrelsen låta förfärdiga gummistämplor med SSA' föreningsmärke. Priset blir 1.75—2.50 kr. beroende på antalet förhandsbeställare. Vi emotse alltså meddelanden härom till

Sekr.

Kopplingsschema till SMRV:s station i Falkenberg.

Från medlemmarna.

Dear SSA!

Min hjärtliga lyckönskan till framgången med QTC! Vi SMSA ha länge saknat något officiellt organ och QTC kommer att fylla sin uppgift. Samtidigt kan jag inte underlåta att uttrycka mitt tack för senast (julfesten).

Härmed sänder jag några anteckningar om min lilla provisoriska stn. — Våren 1925 satte jag igång med byggandet av den blivande SMRV. Början var blygsam. Efter ett par månaders studier av amatörsändareteknik, morse apparatbygge o. d. var jag färdig att sätta igång. Någon vågmätare hade jag icke utan ställde in sändarens interferenston på som jag trodde 40-metersbandet. Den hördes då kraftigt bredvid t. ex. SMUA:s. Två anrop gjordes. Döm om min häpnad, när SMWX ett par dagar därefter meddelar mig, att jag uppfattats på 91 meter! Jag hade fått en nyttig läxa. Detta var den 28/11 1926 och från denna dag räknar jag SMRV:s inträdande i »kören».

I början var effekten högst 5 watt. Likströmmen till anoderna erhöles från sammankopplade ficklampsbatterier. Spänningen var omkring 200 volt. Resultatet var lysande första 3 veckorna men sedan måste batterierna kasseras. Dyrbart nöje men alla äro barn i början! Nätets 220 el. 380 volt växelström vågade jag icke använda. De franska amatörernas råa AC var ju ett avskräckande exempel! Med 1.2 w. hade jag QSO med em, ed, och eg. En gång lyckades jag få förbindelse med SMTc med något under denna effekt. Kopplingsschemat var då parallellkopplad Hartley. Seder-

mera ökades effekten till 10 w. Mitt bästa DX var då FM och AQ.

Som SMRV nu ter sig är den något modernare. Högspänning erhöles via transformator från nätet. Den lämnar 2×750 volt, som likriktas medelst 2 Mullardrör U 30 och erhöles då omkring 650 v. nästan ren likström. Filteranordningen består av 2 kondensatorer på 5 mf. vardera och en G.-B.-drossel på 50 hry och tycks fungera bra. Vid parallellkoppling av flera rör blir tonen RAC, beroende dels på att gallerläckans storlek ej kan regleras dels på kopplingen.

De rör som vanligen användas äro Philips Z2B eller Fotos 15—20 w. Fotos 45 w. har visat sig vara svårt att få i svängning. I förhållande till »input» har ojämförligt bästa resultat erhöles med vanliga mottagarerör C 507 utan nämnvärd överbelastning.

Sändaren har fått behålla sitt ursprungliga utseende och erbjuder många omkopplingsmöjligheter. Beträffande nyckels placering har jag stannat för induktiv koppling till sekundärspolen. Baktonen ligger då 1/2 meter från sändningsvägen. Tyvärr saknar jag fotografi över stationen och det är kanske väl det!

Till sommaren kommer jag att bygga om den och då skall QTC få litet utförligare anteckningar. Det här var bara några rader om SMRV, och har Ni lust att sätta ihop en artikel i QTC står det Er fritt.

Idén med kortregister finner jag utmärkt. Jag medsänder mitt kopplingschema, som kanske är av intresse.

Falkenberg den 23/2 1928.

73 SMRV.

Medlemsförteckning.

Nya medlemmar: SMYL, SMWZ, SMWV, SMWS, SMVM, SMUD, SMSS, teknolog B. Arvidson, Kungstensgatan 50 nb., Stockholm. (SM006), teknolog G. Hultgren, Dalagatan 38, 11, Stockholm, (SM007), O. Goldkuhl, Nordhem, Österås (SM008), radiotelegr. G. Wester, Wollm. Yxkullsgatan 41 A—C, Stockholm (SM 009), teknolog Gust. W. Svensson, Sveavägen 58 III, Stockholm (SM010), teknolog S. G. Dalén, Lidingö 2 (SM011, 1:e stationskrivare H. Lilja, Kiruna C. (SM012). Erland von Hofsten, Fågelsången, Uppsala (SM013), C. E. Hässel, Helenborgsgatan 4, Stockholm (SM014).

Från medlemsförteckningen avföras SMVC och SMRU.

Summa antal medlemmar: 79.

QRA

ändrade och nya ——— SMTH ändr. adr. Coldinutrappan 1/2, Stockholm. SMYD ändr. adr. Ulleberg, Karlstad. SMYC motoryacht Signhigh II, ägare SMYD. H. W. Strömberg i Haga 27, Söderköping. (f. d. SM002), har tilldelats anropet SMUT, tillfällig adress Smålandsgatan 28 III, Stockholm. SMYU ny adr.: Horndal. SMRV ny adr.: Hertil 64, Falkenberg. SMYU nytt QRA: Horndal. SMWM tillfälligt QRA, Oden-gatan 56, c/o Nyholm, Stockholm.

Några störningar och deras avhjälpande.

av ing. N. Anckers (SMRK.)

När nu förmodligen samtliga SSA medlemmar borstat av dammet på sina sändare och i övrigt fått allt vad därtill hörer i ordning, vore det kanske lämpligt att tala om störningar och hur de avhjälpas.

Vanliga atmosfäriska urladdningar kunna inte undvikas, men deras relativa verkan kan förminskas genom lågfrekvensfilter före telefonen. Detta kan göras såsom ett s. k. bandfilter som släpper igenom endast 100 perioder, exempelvis 500 till 600 och störningar med annat periodantal komma ej till telefonen. Konstruktion se gamla QST-nummer och ARRL handbok.

Så ha vi övriga störningar. För att inte själv bidra till dessa, måste vi ge akt på hur sändaren, likriktaren, nyckeln m. m. äro kopplade.

Sändaren bör endast avgiva energi till antensystemet när nyckeln är nere. För att ernå detta måste all anodspänning vara borta från förstärkaren eller oscilatorn eller så blockerad, att ingen ström går fram. Effektivast är att bryta anodströmmen, antingen i plus- eller minus ledningen (Det senare att föredraga enär nyckeln då kan jordas). Att koppla nyckeln i gallerkretsen kan vara bra, men det kan också oftast vara förkastligt. Kombinerar man nyckeln med ett gallerbatteri så att gallerförspanningen blir så hög, att man är säker på att antingen anodström kan flyta, när nyckeln är uppe, är detta bästa lösningen, men att endast sätta in en nyckel i ledningen från galler till glödström i den förhoppningen, att resten sköter sig självt är alldeles felaktigt.

Sitter nyckeln i gallerledningen kan dess störande klickar borttagas genom en kondensator i serie med ett motstånd kopplat över kontaktstället. Kondensatorn bör vara på 1—2 MFD och motståndet 20—30 ohm, och detta sättes helst å bägge sidor om kondensatorn. Ligger nyckeln i serie med anodspänningen, måste ett filter för nyckeln finnas för att dämpa den shock som åstadkommes när nyckeln slutes. Drosselns induktans bör vara 1—3 Henry och kan kombineras med kondensatorer. Även här är det nödvändigt att koppla in en kondensator med motstånd över själva nyckeln. Justeringen av de olika värdena sker genom kontrollöysning i rundradiomottagaren medan manipulering pågår. När det inte hörs en knäpp i mottagaren, då kan man taga itu med de störningskällor, som äro att finna i olika elektriska apparater. Först husets pump till värmeledningen — om sådan finnes och hissmotorn. Störningarna elimineras genom att koppla 2 st. kondensatorer om 2 MFD i serie med varandra och ansluta vardera till motorns borstar och förbindningen mellan kondensatorerna till motorns stativ eller hölje. Detta bör effektivt stoppa oväsendet.

Så kommer belysningen. Känn efter att alla lampor sitta stadigt inskruvade i sin hållare, enär annars det mest infernaliska ljud uppstår när trafiken ramlar förbi. Och förklara för grannarna, att detta fel orsakar mycket störning-

ar i *deras* mottagare också, så hjälpa de en omedvetet.

Pendellikriktare för laddning av ackumulatorer böra skötas på samma sätt som telegrafnyckeln, alltså en kondensator med motstånd i serie över varje kontaktställe.

Ringklockor, järnvägssignaler, övriga vägsignaler m. m. efterses och shuntas här endast kontaktarna med ett motstånd på omkring 350 ohm. Fin isolerad konstantantråd duger utmärkt.

Slutligen rekommenderas fullständig skärmning av hela mottagaren med ordentlig tjock kopparplåt och lödda skarvar, samt ett par högfrekvensdrosslar i telefonsladden.

Det lönar sig oerhört att lägga ned litet tid på lösningen av dessa problem, och man har tillfredsställelsen att kunna mottaga stationer som eljest varit omöjliga att ta.

Nya Q-coder.

QRAR...? Är Eder adress i signallistan rätt?
QRAR Ja min adress är rätt i nämnda signallista.
QRDD? I vilken riktning har ni telegram att sända?
QRDD...? Jag har telegram i riktning.
QRFF...? Till vilken station sände Ni telegram nr?
QRFF Till station
QSLL V. g. bekräfta detta qso (eller meddela om Ni hört mina signaler) genom qsl kort, jag bekräftar med qsl kort.
QSRM? Vill Ni v. g. vidarebefordra telegrammet pr post om Ni ej genast kan befordra det per radio.
QSRM Ja jag vill etc.
QSS? Besvärar mina signaler av fading?
QSS Ja Edra o. s. v.
QSSS? Är min våg ostadig?
QSSS Ja Eder o. s. v.
OSUF V. g. ring upp mig genast. Mitt tel.-nr. är
QSYI Jag övergår till ... m. våglängd med sändaren.
QSYU V. g. övergå till och sänd med ... meters våglängd.
QTC? Har Ni något meddelande till mig?
QTC Jag har meddelande till Eder.
QTZ? Begagnar Ni kristallkontrollerad sändare?
QTZ Ja jag begagnar o. s. v.
QWP? Med vilken takt skall jag sända?
QWP V. g. sänd med takt (tecken pr min.).
QRR Amerikansk allmän larm- eller nödsignal, som användes då järnvägstelegrafen kommit ur funktion och amatörstationer upprätthålla trafiken.
PRR Dito när Pennsylvania järnvägstelegraf är ur funktion o. s. v.
De två sistnämnda signalerna uppmärksammas och behandlas av American hams på liknande sätt som SOS.

QRH-

uppgifter på några kommersiella stationer.
Presstelegram (Px) på kortvåg utsändas från följande stationer:

K1 0600 GMT: nu2UO (New York Times) 40 m., 500 per. RAC.
K1. 0700 GMT: nuNAA (Arlington-Washington) 37,4 m., modul. CC.
K1. 1200 GMT: egGKT (Devises) 22 m., dc*
K1. 1900 GMT: egGKT 37,5 m., dc. *

* GKT reläer GBR. (Rugby) 18740 m.

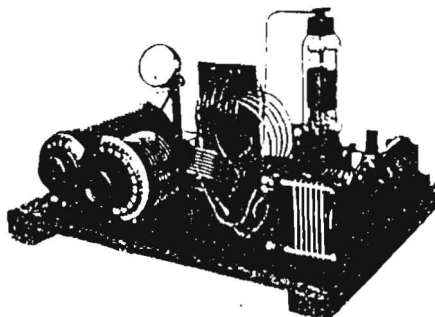
px.
Väderlekstelegram (Wx), "en chiffre" sändas på diverse tider av följande:

Landstationer:

Lindenberg 41,5 AEQ.
Eiffel 75 FL.
Issy les Moulineaux 32 OCDJ.
Brest 34 FUE.
Rabat 36 OCB.
Ain Bordja 51 AIN.
Tunis-Casbah 31 och 50 OCTU.
Beyruth 62 OCBY.
Beyruth 25 FUL.
Rio de Janeiro 15,36 SPU.
Rom 32 IDO.
Stockholm SMHA 41 och 91.
Bergen LAIE 43 och 90.
Oslo LAIM 43 och 90.
Tromsø LAIZ 43

Fartyg:

Jacques Cartier 31 och 75 FTJ.
Ville d'Ys 65 FBVY.
Jeanne d'Arc 26 och 61 FAMJ.
Denna förteckning är hämtad ur »Die Wetterfunksprüche auf kurzen Welle» utgiven av Aeronautiska Observatoriet i Lindenberg.

Kortvågssändaren ombord på s/s Masilia, SIC. Op. fartygstelegrafist Folke Jonsson, Marstrand (SMVQ).

Calls heard

SMUR, Österås, near Sollefteå (676 km. north, Stockholm. Rec.: Schnell o-v-1 40 m. band. Tid: svensk.

6 1. 1620: ed: 7 fr R3; 8/1 0730 — 1200
eb: 4zza* R6, ek: 4dba* R6, ed: 7fp R6,
eg: 5yk R7, smua R6, ek: 4hl R6, es:
2nw* R6; 9/1 0700—0900: ed: 7bd R7,
es: 5nk* R5; 24/1 1100—1600: wiz R6,
smzf R7, smve R3, smpz R5, ed: 7bd R5,
smws R5, smha R5; 26/1 0800—0900 sm
wg R4, eg: 2yu R3, wiz R5, 1030—1115
smha R5, es: 7nb* R5, 1325: smyu R6;
1400—1445: smua R5, es: 1ab R6, ed:
7bb R5, 28/1 1400—1730 smua R5, ed:
7zg R4, 7lk R4; 29/1 0800—1115: smyg
R5, smtn R6, es: 2ny R6, 2bb R4, 1335—
1500: sdk R6, sad R6, 1615—1730: smyn
R6, smha R6, ed: 7hp R5, 2/2 1330: smtn
R6, 1615—1700: smsh R5, smzy R5, smxv
R6, smvt R7, es: 2nag R6, 3/2 1050—
1400: smwr R4, smyu R5, smua R4, 4/2
1445—1630: smua R2, smxn R5, smvs
R5, 5/2 1000—1035: smyg R5, smve R4,
ed: 7tj R4, 1105: es: 5dmb, 6/2 1640—1650:
es: 2nag R7, smws R7, la1m R8, 1715—
1725: smua R8, ed: 7fr R6, la1v 7/2
0850—0900: es: 3nb R7, smha R8, 1610—
1625: smtm R6, es: 2nu R6, 8/2 1655—
1715: es: 2nl R6, ed: 7ah R6, 7fp R6, 9/1
1645: smws R6.

SMRI Åsarp. 2—12/2 em: smtn, tni, yu,
ek: 4hx, 4sar, 4 ha, 4ua, 4aak, aeq, cf:
8pl, 8cp, 8tra, 8gdl, es: 5dmb, eb: 4di,
4co, ed: 7md, sb: 1ca, div. hza1.

SMRW Piteå

24/12 1927—14/1 1928. O-V-I Rtz. QRH
20-50 m. smsh, smtc, smtn, smto; smuv,
smus, smuk; smwg, smwr; smyu; smzy,
smzf; smha; sad, ea: fk, ky, hw, py, wy,
irrr; eb: 3ft, 3co, 4au; ec: 2un, 2yd, 3us,
ed: 7cc, 7fr, 7na; ef: 8fd, 8btr, 8dmf,
8grg, 8orm, 8oqp, 8oxp, 8vvd; ei: lak;
ej: 7qq; ek: 4na, 4nv; el: la1r, la1x, en:
0jn; es: 2nm, 2nu, 2naa, 2nad; 7bb, 7hj,
7nb, 7nu; et: 1par, 2na, tpar; eu: 07ra;
ew: h4.

Diverse: 1no, 8ia; agb, agc, agj; irl;
kzet; lp1; oxj; ozd; pgo, pcmm; ril; wip,
wiz, wik.

SMXN 2-6 febr.

ea wü R5, eb 4au R6, ed 7bl R5, 7ly R5,
7zo R6, ef 8lio R4, 8jd R6, 8rhj R5,
8lc R5; eg 5oh R6, 6ll R5, 6mu fone R5,
5ad R5, ei 1dr R5, 1mg R5, ek 4yae R6,
4xr R5, en 0dj R6, 0wj R5, 0cp R7, ep
1ca R6, 1bl R5, 1ar R4, 1ag R4.

SMo13, Uppsala, aerial 5 m. indoor. Rec:
Rtz o-v-l.

1 jan.—24 febr. 1928. ea spo, grp, ky,
eb 7na, 4ar, 4au, 4ft, 4bs, 4tm, 4vr, 4ap,
4dj, 4cm, 4di, 4el, 4em, ec 1kx, ed 7ah,
7oh, 7zg, 7bd, 7hj, 7fp, 7fr, 7du, 7cc, 7md
ef 8zar, 8fbm, 8btr, 8el, 8pme, 8ryt, 8fzx,
8gi, fud, 8bi, 8fd, 8gdb, 8pam, 8rhj, 8lap,
8fbm, 8lc, 8nox, 8no, 8udi, 8rpu, 8gd,
8big, 8grg, 8aro, 8jaz, eg 6ta, 5xq, 6xp,
2hk, 6ql, 5uw, ei 1no, 1dr, 1mg, 1rm, 1za
ek 4uu, 4vb, 4kqd, 4uf, 4hf, 4hy, 4uak,
4ey, 4re, 4cp, 4vl, 4uj, 4nm, 4hl, 4dka, el
lald, la1b, la1r, em smga, pz, rb, ri, rv,
ry, ss, tc, tm, tn, to, ua, ve, vs, wr, ws,
zy, zz, en ozé ofk, odj, ozf, oly, ep 1ag,
er 5aa, 5af, es 1co, 5nk, 3nb, 2nm, 2bb,
2nl, 5dmb, 2nx, 1ab, 5dma, 1ats, el 2ua,
1c, pju, lu zvp, fm al, nu 2cx1, 2agn.

SMRV, QSO 15-20/2. Rtz o-v-l.

ec: 1ro; ed: 7hj, 7cc, 7ah, 7gu, 7ah foni,
eb: 4ic; eg: 6zr, egi: 6ym; ef: 8gdb,
8rpu, 8btr, 8mmp, 8oqp, 8grg, 8pl, 8hip,
8lap, 8gcr, 8ctn, 8dou, 8big, 8gdb, 8tra,
Sacz, ex-8xox-; ek: 4hc, 4cp, 4ba, 4qm,
4au; el: aqs; ei: 1fp, 1fb; ep: 1bl, es: 1ba,
em: smyg, smga, smwr, smua, smvt, smpz;
en: ozn; eu: rk46; ag: 67ra; nc: 1da
(15/2), sb: law (19/2).

OBS! På grund av utrymmets dyrbarhet och materialets rikhaltighet måste vi tyvärr frånga våra tidigare utfästelser beträffande utförliga Calls heard. Vi kunna endast medtaga signalerna och få hänvisa till vederbörande rapportör för närmare meddelanden. På manuskripten böra de olika QRH-banden uppges men i övrigt skrives som under SMRW här ovan.

Red.

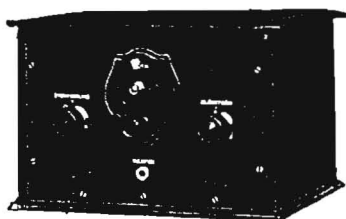
Kallelse.

Herrar medlemmar i SSA kallas härmed till allmänt sammanträde fredagen den 23 mars 1928 i K. Skolöverstyrelsens lokal, Hantverkargatan 19 n. b. till höger, kl. 20.00 (sv. tid!). Stadgeändringsförslag (§ 2). Diskussionen (ev. med föredrag av någon tjänsteman i telegrafstyrelsen) om bestämmelserna i nya radiokonventionen. Föredrag av ing. A. Djurberg. Pse k!!

Styrelsen

Nw nil qiu, sl.

NYHET! EIA's Kortvågsmottagare.

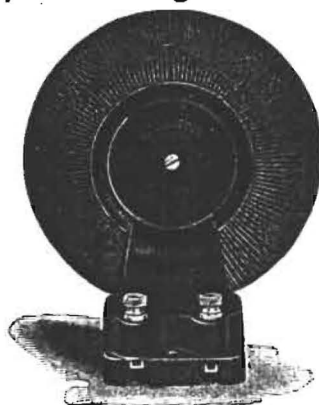
Kortvågsmottagare n:r V k.

Mottagaren är halva stationen. Genom att bygga Eder mottagare med EIA-delar efter EIA's monteringsritning erhåller Ni en verklig DX-mottagare. Ingen generande handkapacitet. Med tre utbytbara lågförlustspolenheter täckes våglängderna 15 till 100 meter.

Kompl. byggsatts med monteringsritning 64:— kr.
Prislista n:r 9 (1928) sändes mot mot 15 öre i frimärken.

ELEKTRISKA INDUSTRI A.-B.
BOX 675, STOCKHOLM.

Lösning av problemet högfrekvensförstärkning

S & S Toroidspolar

Intet yttre fält

därför ingen induktiv koppling mellan de olika högfrekvenskretsarna;

därför möjliggöres kompakt byggnad av apparaterna;

Enda spolar på marknaden som äro

absolut likformiga i elektriskt avseende,

därför särskilt lämpliga för apparater med endast en eller två rattar.

Inget "Pick up"

från närbelägna stationer.

A.-B. STERN & STERN
STOCKHOLM

*Koppartråd och
kabel i alla grov-
lekar och fasoner*

FINSPONGS

Stockholm
METALLVERK

*Från lager eller
direkt från verk
till lägsta dagspriser*

Vilka rör hava längsta livslängd?

Många äro de prov som gjorts för att utröna detta. Speciellt de statliga institutionerna hava här gjort mycket ingående undersökningar. Genom att månader i sträck låta rör av olika fabrikat vara inkopplade och utsätta dem för överbelastning, stötar eller annan vårdslös behandling har man med ledning av de därpå gjorda provningarna konstaterat vilka fabrikat som voro tillförlitligast. Resultatet har blivit att i flygradiostationer, bilradiostationer, där alltså påfrestningarna äro synnerligen stora, numera användes endast

Telefunken-rör

SVENSKA A.-B.

TRÅDLÖS TELEGRAFI

Rekvirera: Log-block, pris 1: 75; QSL-kort med standardtext å 2 kr. pr 100, från S. S. A:s sekretariat Stockholm 8.